

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Інститут екранних мистецтв
Кафедра кінознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Інга Чхатарашвілі-Петраш

« 08 » 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНИЙ КІНОПРОЦЕС

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
спеціалізація	В1.04 Кіно-, медіазнавство
освітня програма	Кінознавство

Розробники:

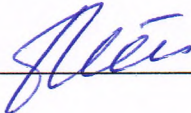
Никоненко Володимир Володимирович, старший викладач кафедри кінознавства, доктор філософії

Викладачі:

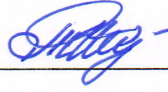
Никоненко Володимир Володимирович, старший викладач кафедри кінознавства, доктор філософії

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри кінознавство

Протокол від 24 08 2026 № 1

В. о. завідувача кафедри Марина Братерська-Дронь

РПНД погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «Кінознавство»

Кандидат мистецтвознавства, доцент Тетяна ЖУРАВЛЬОВА
24. 08 2026

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість кредитів	4	2
Загальний обсяг годин	120	60
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
	16	8
	Семінарські	
	16	8
	Самостійна робота	
	88	44
Вид підсумкового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - надання студентам систематизованих знань про сучасний кінопроцес як складну культурну, художню та індустріальну систему кінця XX - початку XXI століття, а також формування здатності критично аналізувати явища світового і національного кінематографа - від естетичних парадигм постмодерну й метамодерну до індустріальних, фестивальних та критичних практик - і застосовувати цей аналіз у власній дослідницькій та кінокритичній діяльності.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні основні **завдання**:

- проаналізувати ключові естетичні парадигми сучасного екрану (постмодерн, метамодернізм) та їхній вплив на кіномову і драматургію;
- дослідити трансформації моделі авторського кіно та інституту кінопродюсування у XXI столітті;
- критично осмислити сучасні моделі кінодраматургії, серіальні й анімаційні форми та стратегії кінодокументалістики;
- аналізувати світовий кінофестивальний рух у єдності його культурної, економічної та політичної логіки;
- оцінювати явища сучасного кінопроцесу із застосуванням актуальних кінотеоретичних концепцій (психоаналітичної, гендерної, постколоніальної оптики);
- обґрунтовувати власну кінокритичну позицію щодо тенденцій українського та світового кінопроцесу в усних і письмових аналітичних формах.

Очікувані результати навчання (РН):

РН 1. Популяризувати аудіовізуальні проекти в сучасних медіа.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення:

Комп'ютер, проектор або монітор для колективних переглядів і аналізу фрагментів фільмів; доступ до легальних бібліотек фільмів та стримінгових платформ; текстовий редактор для аналітичних робіт; програмне забезпечення для підготовки презентацій

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
1 курс / I семестр:							
Тема 1. Аналіз постмодерну в системі координат сучасного кінопроцесу	15	2					11
Тема 2. Критичне осмислення метамодернізму як нової культурної парадигми	15	2					11
Тема 3. Дослідження трансформацій моделі авторського кіно в ХХІ столітті	15	2					11
Тема 4. Аналіз творчого та індустріального виміру сучасного кінопродюсування	15	2	6				11
Тема 5. Дослідження моделей і практик сучасного сценарного мистецтва	15	2					11
Тема 6. Аналіз світового кінофестивального руху та фестивальної політики	15	2	6				11
Тема 7. Дослідження серіалу в контексті сучасного кінопроцесу	15	2					11
Тема 8. Аналіз тенденцій сучасного анімаційного мистецтва	15	2	4				11
Разом	120	16	16				88
1 курс / II семестр:							
Тема 9. Дослідження сучасних стратегій кінодокументалістики	15	2	2				11
Тема 10. Критичне осмислення основних кінотеоретичних концепцій сучасності	15	2	2				11
Тема 11. Кінокритика в сучасному медіапросторі: аналіз трансформації ролей і форматів	15	2	2				11

Тема 12. Аналіз українського кінопроцесу XXI століття	15	2	2				11
Разом	60	8	8				44
УСЬОГО	180	24	24				132

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Аналіз постмодерну в системі координат сучасного кінопроцесу.

Ключові аспекти естетики постмодерну. Трансформація кіномови на межі століть. Характерні риси: іронія, інтертекстуальність, інтерактивність. Поняття «симулякру» та гіперреальності за Ж. Бодрійяром. Глобалізація сучасного кіномистецтва. Провідні режисери та їхні твори. П. Альмодовар («Все про мою матір», «Поговори з нею»), Г. Ван Сент («Аптечний ковбой», «Мій особистий штат Айдахо»), Т. Гілліам («Бразилія»), Т. Бертон («Едвард Руки-ножиці», «Бетмен»), Д. Лінч («Синій оксамит», «Твін-Пікс», «Маллголланд-Драйв»), П. Грінвей («Кухар, злодій, його дружина та її коханець»), К. Тарантіно («Бульварне чтиво», «Якось у Голлівуді»), Дж. та І. Коени («Бартон Фінк», «Великий Лебовскі»). Вплив цифрової реальності на жанрові особливості сучасного кіно. «Матриця» братів Вачовські. «Шоу Трумана». Екстремальний гумор та провокативна неполіткоректність С. Барона Коена («Борат»).

Основні поняття/ключові слова: постмодернізм, симулякр, жанрова специфіка, інтертекстуальність, інтерактивне мистецтво, іронія, еkleктизм, віртуальна реальність, цифрові технології, провокація.

Рекомендована література: основна – 12, 20; додаткова - 2, 8.

Тема 2. Критичне осмислення метамодернізму як нової культурної парадигми.

«Метамодерн» як світоглядна модель, що зумовлює наративи сучасного мистецтва. Поняття «осциляції» - руху між протилежностями (між іронією та щирістю, вірою та сумнівами). Визначальні модальності метамодерністських (постпостмодерністських) творів: емоційна залученість автора, надія без наївності, трагічний оптимізм, емпатія як естетична категорія. Герой метамодерного кіно: вразливий суб'єкт, антигерой без цинізму, пошук ідентичності в нестабільному світі, саморефлексія без іронії, нова щирість. Канонічні приклади екранного метамодерну: «Вона» (2013) С. Джонза, «Місячне сяйво» (2016) Б. Дженкінса, «Виживуть тільки коханці» (2014) Д. Джармуша, «Леді Бьорд» (2017) Г. Гервіг, «Френсіс Ха» (2012) Н. Баумбака. Метамодерний аспект в сучасному українському кіно: «Вулкан» (2018) Р. Бондарчука, «Мої думки тихі» та «Люксембург-Люксембург» (2023) А. Лукіча.

Основні поняття/ключові слова: метамодернізм, постпостмодерн, осциляція, авторська саморефлексія, метанаратив, постіронія, нова щирість, американське незалежне кіно, сучасний кінематограф України.

Рекомендована література: основна – 2, 10; додаткова – 6, 9.

Тема 3. Дослідження трансформацій моделі авторського кіно в ХХІ столітті.

Фігура автора в кінопроцесі, проблеми дефініції. До історії теорії «авторства». Критики «Кайе дю сінема» і «політика авторства». Ф. Трюффо і стаття «Про одну тенденцію у французькому кінематографі» (1954). Теорія авторського кіно в американській кінокритиці. «Нотатки з авторської теорії 1962 року» Е. Сарріса. Есе «Смерть автора» Р. Барта. Постмодерн як переосмислення «авторитета» автора у мистецькому творі. «Роль читача» за У. Еко. Монтаж і ракурс як моральний вибір автора (за А. Базеном). Авторське кіно і «арт-гауз» – як полярні репрезентації сучасного кінонарративу. Концепція «самовідсторонення» режисера. Синтаксичні особливості «арт-гаузного» кіно: вповільнений темпоритм та порожні сцени, мінімалізм діалогів, відкритість структури, відмова від чіткої кульмінації, подієва «незначущість» як сенсова стратегія. Драматургія авторського невтручання на прикладі кінематографа Б. Дюмона («Життя Ісуса», «Людяність») та Х. Паульмасона («Зимові брати», «Білий, білий день»). Фільми «Догми-95» та братів Дарденн у контексті філософії «безавторського кіно». Еволюція кіномови Роя Андерссона як послідовне відображення трансформації «фігури автора» в кінематографічному творі – від вітального кіносинтаксису «нової хвилі» («Шведська історія кохання», 1970) до «есхатологічної» трилогії 2000 – 2014 років («Пісні з другого поверху», «Ти, живий», «Голуб сидів на гілці, міркуючи про буття»); реабілітація ролі «наратора» у стрічці «Про нескінченність» (2019).

Основні поняття/ключові слова: теорія авторського кіно, постать автора, ненадійний оповідач, наратив, інтерпретація, кіномова, арт-гауз, кінематографічна реальність, режисер.

Рекомендована література: основна – 15, 18; додаткова – 5, 6.

Тема 4. Аналіз творчого та індустріального виміру сучасного кінопродюсування. Продюсер як творчий керівник аудіовізуального проєкту. Основні функції продюсера: мистецька та комерційна стратегія, менеджмент, творчий супровід, відповідальність за цілісність кінопродукту. Еволюція ролі продюсера в сучасному кінопроцесі. Класична модель («студійна система»). Роль продюсера в створенні мистецького кіно (авторського, арт-гаузного, експериментального): продюсер як медіатор між автором і ринком. Види продюсерства в сучасному кінопроцесі: генеральний продюсер, креативний

продюсер, виконавчий, лінійний, асоціативний. Політика сучасного продюсерства. Творча свобода режисера. Проблема виробничих обмежень. Продюсер як перший глядач фільму. Ілюстративні приклади: драматургія стрічки «Одного разу в Голлівуді» (2008) Баррі Левінсона, аналіз персонажа Бена (Р. Де Ніро). Режисер-продюсер і актор-продюсер. Інститут продюсерства в сучасній Україні. Фінансування у сучасному кінопроцесі: державні фонди, гранти, пітчінги, копродукція, приватні інвестиції, телебачення та стримінгові платформи. Нові можливості у інституті просування проєкту в сучасному цифровому світі: досвід студії «A24».

Основні поняття/ключові слова: продюсування кіно, культурний менеджмент, кіноіндустрія, студійна система, режисер, актор, пітчінг, копродукція, постпродакшн.

Рекомендована література: основна – 1, 7; додаткова – 3, 4.

Тема 5. Дослідження моделей і практик сучасного сценарного мистецтва.

Кінодраматургія в сучасному творчому процесі: еволюція форми після класичної драматургії. Зсув від «Залізної структури» до гнучкого мислення. Відкритість до глядацької інтерпретації сучасної кіноп'єси. Триахтна модель Арістотеля, її актуальність та криза у сучасній соціокультурній свідомості. Альтернативні шляхи кінодраматургії у XX-XXI ст.: відмова від чіткої кульмінації, «антидраматургія», «повільне кіно», імпровізація та провокація. Феномен «жорстокого кіно» як новітня форма образної мови. Вплив сучасної цифрової революції на тематику та форми сучасної кінодраматургії. «Антикінематограф» Ж.-Л. Годара. Метавимір наративних структур у драматургії «Твін-Пікс. Повернення» (2017) Д. Лінча. До проблеми екранізації літературного твору. Впливові концепції сценарного кіномистецтва у сучасній кіноосвіті: «Оповідь» Р. Маккі, «Психологія для сценаристів» В. Індіка, «Подорож письменника» К. Воглера.

Основні поняття/ключові слова: сценарне мистецтво, концепція залізного сценарію, поетика, кіноосвіта, психоаналіз, архетипічні образи в мистецтві, мономіф.

Рекомендована література: основна – 13, 22; додаткова - 1, 8, 10.

Тема 6. Аналіз світового кінофестивального руху та фестивальної політики.

Важливість міжнародних кінофестивалів у сучасному кінопроцесі. Культурні, економічні та політичні чинники появи кінофестивалів, їх актуальність сьогодні. Витоки та перші кроки: Венеційська міжнародна кіновиставка (1932) як перший кінофестиваль. Народження ідеї Канського кінофестивалю як відповіді демократичних країн Венеційському фестивалю. Культурна та репертуарна

політика фестивалів «великої трійки»: Канський фестиваль, Венеційський, Берлінале. До історії конкурсних програм «великої трійки» (2005 - 2024). «Санденс» як «мекка» американського незалежного кіно. Роль фестивалів у просуванні сучасного кінофільму. Глобальні тенденції та виклики 2020-х років: пандемія COVID-19 та гібридні онлайн-офлайн формати. Ключові аспекти сучасної фестивальної політики: гендерний баланс, інклюзивність, екологічна відповідальність.

Основні поняття/ключові слова: кінофестивалі, культурні тенденції, глобалізм, кінематограф і політика, європейський кінопроцес, національні кіношколи, культурний менеджмент.

Рекомендована література: основна – 5, 16; додаткова – 7.

Тема 7. Дослідження серіалу в контексті сучасного кінопроцесу. До історії виникнення багатосерійного кіно. Перші детективні серії «німого періоду»: «Фантомас», «Вампіри» (Франція), «Пригоди Елен», «Таємниці Нью-Йорка» (США). Світова експансія телебачення 1950-х років. Поліцейський процедурал, мильна опера та сітком як головні серіальні жанри на ТБ ХХ століття. Поняття авторського серіалу. Історія становлення. Багатосерійні телефільми на ТБ в 1970-80-х роках: Л. Вісконті, В. Р. Фасбіндера, І. Бергмана. Адаптація під серіальний формат дилогії «Хрещеного батька» Ф. Ф. Копполи. «Твін-Пікс» Д. Лінча та М. Фроста як саморефлексія телебачення. Еклектизм «Твін-Пікса» та спроба реорганізації телевізійної драматургії («концепція балансу» Д. Лінча). Проблема «closure» за Д. Лінчем, її етичний аспект. Вплив «Твін-Пікса» на подальший розвиток телевізійного серіального фільму. Серіал як медіафраншиза. Культурний та історичний взаємозв'язок між авторським серіалом та естетикою американського незалежного кіно. Образ героя-дивака в серіальній драматургії. «Нетфлікс» та феномен стримінгових платформ. Сучасний авторський серіал як « правонаступник» кінематографа Нового Голлівуду. Визначні серіали сучасності, коло проблем, драматургічні та зображальні особливості. Елементи «великого кіно» в сучасному серіалі. «Гра престолів» і деконструкція героїчного фентезі. «Пуститися берега», «Справжній детектив», «Мисливці за розумом», «Гра в кальмара». «Фарго», «Патріот», «Міст», «Десяте королівство», «Бюро легенд», «Застарий, щоб померти молодим». Вплив драматургії сучасного серіалу на образну архітектуру повнометражного кіно: на прикладі головного героя «Джокер» (2019) Т. Філіпса.

Основні поняття/ключові слова: телебачення, серіал, авторський кінематограф, жанрова система, франшиза, масмедіа, екранний герой, антигерой, стримінгові сервіси, деконструкція жанру.

Рекомендована література: основна - 3, 7; додаткова – 3.

Тема 8. Аналіз тенденцій сучасного анімаційного мистецтва. Видатні аніматори останніх десятиліть. Творчість Дона Блута. Досвід взаємодії ігрового кіно та мальованого світу: «Хто підставив кролика Роджера» (1988) Р. Земекіса та «Паралельний світ» (1993) Р. Бакші. Жорстокий абсурд Дона Херцфельдта і Біла Плімптона. Ірландський національний геній Т. Морра. Емоційність «Чумних псів» А. Розена. Мультиплікація в сфері музичного відео та реклами. Мультиплікаційні фрагменти авторства Дж. Скарфа у «Пінк Флойд: Стіна» (1982) і його вплив на музичне відео. Діяльність «Піксар» і революція в сфері комп'ютерної анімації. Діяльність Хаяо Міядзакі. Всесвітня експансія аніме. Анімація на телебаченні та стримінгових платформах: домінування серіального формату. Напрямок анімаційного ситкому: «Бівіс і Батхед», «Сімпсони», «Південний Парк», «Час пригод», «Рік і Морті». Апологети традиційної покадрової техніки в комерційній анімації: лялькова анімація Т. Бертоне («Тіло нареченої», «Франкенвінні») та Генрі Селіка («Кошмар напередодні Різдва», «Джеймс та гігантський персик», «Кораліна») та пластилінова мультиплікація Ніка Парка («Воллес та Громіт», «Втеча з курятника», «Баранчик Шон», «Дикі предки»). Анімаційні проєкти визначних діячів авторського кіно: Д. Лінч (перші короткометражки, серіал «Земля тупорилих»), В. Андерсона («Незрівнянний містер Фокс», «Острів собак»), Р. Лінклейтера («Пробудження життя», «Запаморочення»), Стівена Спілберга («Пригоди Тінтіна», «Великий дружній велетень») та Джорджа Міллера («Роби ноги»). Масштабний проєкт-антологія від «Нетфлікс» «Любов. Смерть. Роботи». Успіх «Потоку» (2024) Г. Зілбалодіса.

Основні поняття/ключові слова: анімаційне кіно, комп'ютерна графіка, аніме, лялькова анімація, пластилінова анімація, ротоскопія, експериментальний фільм, авторська анімація, ситком.

Рекомендована література: 8, 11, 17; додаткова – 7, 9.

Тема 9. Дослідження сучасних стратегій кінодокументалістики. Екранна репрезентація реальності в ХХІ столітті: виклики та стратегії. Режисер сучасного документального фільму. Документаліст як свідок, учасник, куратор і інтерпретатор реальності. Документальне кіно періоду метамодерну: саморефлексія як домінантна структура фільму. Гібридизації форм: реконструкції, перформативні елементи. Етика документального кіно в період війни. Сучасні можливості: цифрові камери як демократизація кінопроцесу, архівні матеріали і досвід «found footage», онлайн-дистрибуція. Феномен «мок'юментарі». Провідні сучасні теми документального екрану. Українська кінодокументалістика сьогодні:

поєднання громадянської позиції і авторського кіносинтаксису. Визначні кінематографісти сучасності. Документальні одісеї Віма Вендерса і Вернера Герцога. Джошуа Оппенгаймер («Акт вбивства»). В. Косаковський («Гунда»). Фредерік Вайзмен («Екслібріс. Нью-Йоркська публічна бібліотека»). Ван Бін («Три сестри»). С. Лозниця («Майдан»). М. Чернов («20 днів у Маріуполі»). В. Манський («У променях сонця»). Джанфранко Розі («Священна римська кільцева», «Море у вогні»).

Основні поняття/ключові слова: документальний кінематограф, режисер, цифрова техніка, кіноархів, found footage, кіномова.

Рекомендована література: основна: 19, 21; додаткова: 3, 11.

Тема 10. Критичне осмислення основних кінотеоретичних концепцій сучасності. «Дух часу», психоаналіз і соціологія масової культури. «Дзеркальна теорія» кіно З. Кракауера як актуальний інструмент сучасного кінознавства. Вплив постструктуралістів на кінознавчу науку. Постмодерністські практики в кінознавстві. Постмарксистський та постфрейдівський аналіз С. Жижека. Сучасні інтерпретаційні підходи в кінокритичному аналізі: феміністичний, гендерний, постколоніальний. До історії феміністичної кінодумки. Лора Малві і «об'єктивізація жіночої персони» в кіно. Гендерний аналіз кінофільму сьогодні. «Сонцестояння» Арі Астера – філософія стрічки в контексті психології гендерних відносин. «Woke culture» як підвищена чутливість до соціальної несправедливості. Етичні репрезентації «Woke culture» на сучасному екрані, її рецепції в кінотеоретичному вимірі. Кіно як ідеологічний активізм. Вплив «Woke» на сучасне жанрове кіно: супергеройське кіно, фантастика, вестерн, фільм жахів. Кінематограф Джордана Піла («Геть», «Ми», «Не») як послідовна практика ідеологічної ревізії горрору. До онтології кінематографа: теорія фотогенії сьогодні. Концепція «диявольського кіно» Жана Епштейна і її сучасні рецепції на прикладі кінотворчості Р. Еггерса («Відьма», «Маяк», «Варяг»).

Основні поняття/ключові слова: Цайтгайст, психологія масової культури, психоаналіз, фемінізм, гендерна оптика, Woke culture, постгорор, деконструкція жанру, фотогенія кіно.

Рекомендована література: основна – 4, 9; додаткова – 2, 11.

Тема 11. Кінокритика в сучасному медіапросторі: аналіз трансформації ролей і форматів. Кінокритик - до історії професії. Критик як інфлюенсер, інтерпретатор та аналітик. Криза авторитету кінокритика в ХХІ столітті (децентралізація голосів в епоху соціальних мереж). Криза друкованих видань. Проблеми сучасної кінокритики. Нові медіаформати: YouTube-, TikTok-, Letterboxd-критика.

Відеоесей як один із найперспективніших жанрів сучасного кінознавства. Фундаментальний поетико-аналітичний відеопроєкт М. Казінса «Історія кіно: Одиссея» (2011). Кінокритика в епоху метамодерну: повернення емпатії та особистого голосу, поєднання суб'єктивності та відповідальності. Класичний текст Ф. Трюффо «Сім смертельних гріхів кінокритики» в контексті сучасного кінопроцесу.

Основні поняття/ключові слова: кінокритика, мистецтвознавство, медіаресурси, Інтернет, відеоесей, постмодерн, метамодерн.

Рекомендована література: основна – 9, 12; додаткова – 7, 11.

Тема 12. Аналіз українського кінопроцесу ХХІ століття. Інституційна криза після 1990-х років: стратегії подолання. «Мамай» у контексті стилістики українського поетичного кіно. «Молитва за гетьмана Мазепу» і антиімперський дискурс. Переосмислення історичних образів в кінематографі О. Янчука. Активізація Держкіно. Пітчінги як система. Копродукція як стратегія виживання. Революція Гідності і зміна культурно-політичної оптики українського кіно. Документалістика як авангард українського кінопроцесу. «Плем'я» М. Слабошпицького і формування новітнього канону. Нове авторське кіно України. Деколонізація кіномови. Визначні автори, їх фільми: В. Васянович («Креденс», «Рівень чорного», «Атлантида»), В. Тихий («Зелена кофта»), А. Сеїтаблаєв («Кіборги»), А. Лукіч («Люксембург-Люксембург»), М. Нікітюк («Коли падають дерева»), Р. Бондарчук («Вулкан»), Н. Ворожбит («Погані дороги»), Д. Сухоликий-Собчук («Памфір»). Світові прем'єри: українське кіно на міжнародних кінофестивалях. Війна як радикальна зміна умов кінопроцесу.

Основні поняття/ключові слова: сучасний кінопроцес України, авторський кінематограф, національна кінематографія.

Рекомендована література: основна – 6, 14; додаткова – 6.

5. Методи навчання

Для викладання дисципліни використовуються: словесний метод (проблемні лекції з розбором естетичних парадигм та теоретичних концепцій сучасного кінопроцесу); наочний (колективний перегляд і аналіз фільмів, фрагментів, хроніки та відеоесеїв із зіставленням художніх рішень); аналітичний (письмові розбори: аналітичні есе, кейс-аналізи фільмів, порівняльні аналізи авторських стратегій, аналітичні огляди фестивальних програм і кінопрем'єр); інтерактивний (семінари-дискусії, обговорення наукових проблем, опонування доповідям колег); дослідницький (самостійне опрацювання кінотеоретичних джерел та застосування сучасних інтерпретаційних підходів – психоаналітичного, гендерного,

постколоніального - до аналізу кінотворів). Ці методи спрямовані на поєднання теоретичної культури кінознавця з практичними навичками аналітичного письма та фахової дискусії про сучасний кінопроцес.

6. Завдання для самостійної роботи, семінари та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 1.	Опрацювання рекомендованої літератури. Самостійна робота на тему «Постмодерні рецепції в кінематографі зламу XX і XXI ст.» (фільми на вибір студента)	Аналітичне есе (3–4 стор.)	5
Тема 2.	Опрацювання рекомендованої літератури, виступ з доповіддю на тему: «Репрезентації метамодерної філософії в сучасній кінодраматургії» (фільми на вибір студента)	Доповідь з презентацією	5
Тема 3.	Опрацювання рекомендованої літератури, колективна бесіда, обговорення наукової проблеми.	Порівняльний аналіз (3–4 стор.)	5
Тема 4.	Опрацювання рекомендованої літератури, виступ з доповіддю на теми «Продюсер як творча особистість», «Видатні продюсери в історії світового кіно»	Доповідь з презентацією	5
Семінар, Тема 4	«Творчий та індустріальний вимір сучасного кінопродюсування: роль продюсера та історичні постаті світового кіно»	Усний виступ з презентацією, участь у дискусії	20
Тема 5.	Опрацювання рекомендованої літератури, колективна бесіда, обговорення проблем сучасного сценарного мистецтва.	Кейс-аналіз (3–4 стор.)	5
Тема 6.	Опрацювати літературу, переглянути основні фільми, що брали участь у Каннському, Венеційському та Берлінському кінофестивалях в XXI ст. Підготувати письмову роботу з аналітичним оглядом програми міжнародного кінофестивалю останніх років (на вибір студента)	Аналітичний огляд (4–5 стор.)	5
Семінар, Тема 6	«Сучасне сценарне мистецтво та світовий кінофестивальний рух: моделі, практики і тенденції XXI століття»	Усний виступ з презентацією, участь у дискусії	20
Тема 7.	Виступ з аналітичною доповіддю на тему: «Сучасний авторський серіал» (на вибір студента)	Доповідь з презентацією	5
Тема 8.	Виступ з доповіддю на тему: «Сучасний анімаційний фільм» (фільм на вибір студента)	Доповідь з презентацією	5

Семінар, Тема 8	«Серіали та анімаційне мистецтво в сучасному кінопроцесі: авторські стратегії та новітні тенденції»	Усний виступ з презентацією, участь у дискусії	20
Тема 9.	Самостійна робота на тему: «Реальність як естетична категорія у вимірі сучасної кінодокументалістики»	Аналітичне есе (3–4 стор.)	5
Семінар, Тема 9	«Сучасні стратегії кінодокументалістики: реальність як естетична категорія»	Усний виступ з презентацією, участь у дискусії	20
Тема 10.	Опрацювання рекомендованої літератури, колективна бесіда, обговорення наукової проблеми.	Кейс-аналіз (3–4 стор.)	5
Семінар, Тема 10	«Основні кінотеоретичні концепції сучасності: підходи, дискусії та наукові проблеми»	Усний виступ з презентацією, участь у дискусії	20
Тема 11.	Завдання 1. Опрацювання рекомендованої літератури, колективна бесіда.	Аналітичний огляд (4–5 стор.)	5
Семінар, Тема 11	«Кінокритика в сучасному медіапросторі: трансформація ролей, форматів та аналітика кінопрем'єр»	Усний виступ з презентацією, участь у дискусії	20
Тема 12.	Виступ з аналітичною доповіддю на тему: «Проблеми і виклики українського кінопроцесу сучасності»	Доповідь з презентацією	5
Семінар, Тема 12	«Український кінопроцес ХХІ століття: проблеми, виклики та перспективи розвитку»	Усний виступ з презентацією, участь у дискусії	20

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Аналітичне есе: тема розкрита через самостійний аналіз конкретних фільмів; поняття (постмодерн, метамодерн, репрезентація реальності) застосовані точно; є власна теза і аргументація; опрацьована література. Порівняльний аналіз: порівняння за чіткими критеріями (кіномова, наратив, авторська стратегія); відмінності показані на конкретних сценах; висновки самостійні. Кейс-аналіз: модель або теоретична оптика застосована коректно і послідовно; висновки підкріплені розбором конкретних епізодів; термінологія точна. Аналітичний огляд: охоплено репрезентативний масив фільмів чи подій; виявлені тенденції, а не лише перелік; оцінки аргументовані; є контекст сучасного кінопроцесу. Доповідь з презентацією: матеріал структурований, аналітичний, з конкретними прикладами; презентація логічна; володіння термінологією впевнене.	5
Аналітичне есе: аналіз загалом коректний, але місцями описовий; теза є, аргументація неповна. Порівняльний аналіз: критерії є, але застосовані непослідовно; частина висновків декларативна.	4

Кейс-аналіз: оптика застосована частково; розбір епізодів вибіркового. Аналітичний огляд: огляд повний, але тенденції виявлені частково; переважає опис. Доповідь з презентацією: матеріал змістовний, але структура нерівна; прикладів мало.	
Аналітичне есе: переказ фільмів замість аналізу; поняття вжиті неточно. Порівняльний аналіз: два окремі описи без порівняння. Кейс-аналіз: модель чи оптика заявлена, але не застосована. Аналітичний огляд: перелік без аналізу і висновків. Доповідь з презентацією: виклад фрагментарний, без аналітики і прикладів.	2–3
Роботу (будь-якої форми подання) не подано, виконано формально, з ознаками несамотійного виконання, або тема завдання не розкрита	0–1

Критерії оцінювання семінарів:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Виступ ґрунтовний і аналітичний: тема розкрита з опорою на конкретні фільми та опрацьовану літературу; термінологія точна; висновки самостійні й аргументовані; активна участь у дискусії, змістовне опонування колегам.	18–20
Виступ загалом повний, але місцями описовий; приклади є, однак аналіз нерівний; окремі неточності в термінології; участь у дискусії епізодична.	14–17
Виступ поверховий або фрагментарний: переказ замість аналізу; термінологія обмежена; участь в обговоренні пасивна.	9–13
Виступ формальний або відсутній; суттєві помилки; тема не розкрита; участі в дискусії немає.	0–8

Відповідно до [Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти](#) Університету, здобувач має право зарахувати результати навчання, якщо вони підтверджені офіційними документами (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо). Це можуть бути результати, отримані під час участі в онлайн чи очних курсах, програмах обміну, конференціях, тренінгах, семінарах, лекціях, майстер-класах, літніх чи зимових школах, бізнес-школах, стажуваннях та інших освітніх заходах.

У межах цієї дисципліни здобувач може подати документи для визнання результатів неформальної освіти за окремими темами. Якщо такі результати підтверджені сертифікатом чи іншим документом, вони зараховуються як виконання завдань для самостійної роботи.

Освітні курси, за проходження яких можна отримати перезарахування, знаходяться на платформі:

- [Prometheus](#)
- [EdEra](#)
- [Coursera](#)

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

При викладанні дисципліни використовуються такі методи контролю:

поточний контроль (ПК) - включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів щодо засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань тощо) та уміння практичного вирішення завдань на семінарських заняттях та під час самостійної роботи здобувачів. Поточний контроль передбачає максимально – 100 балів;

підсумковий семестровий контроль (ПСК) – залік, за підсумками роботи в семестрі (за результатами поточного контролю).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

1 курс / 1 семестр:

	За результатами поточного контролю та самостійної роботи								Сума балів
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	100
Семінарські заняття				20		20		20	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	

1 курс / 2 семестр:

	За результатами поточного контролю та самостійної роботи				Сума балів
	T 9	T 10	T 11	T 12	100
Семінарські заняття	20	20	20	20	
Самостійна робота	5	5	5	5	

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)

74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна:

1. Базів Д. Особливості державної політики у сфері кінематографії в Україні в умовах війни. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2025. № 37. С. 148 – 155. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/345161>
2. Гапонюк А. Дослідження проблем метамодернізму українськими вченими (2013–2019). *Питання культурології*. 2024. № 44. С. 8–18. <https://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/318685>
3. Горобець К. Сучасний контекст українського виробництва телевізійних серіалів. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2024. № 34. С. 43 – 150. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/305207>
4. Журавльова Т. Жанр мелодрами та гендерні стереотипи в екранних мистецтвах. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2023. № 33. С. 103 – 110. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/291482>
5. Зарічна, Я. Кінофестивалі в Україні як об'єкт наукового вивчення. *Питання культурології*. 2024, № 44. С. 66 – 80. https://www.researchgate.net/publication/387484349_Kinofestivali_v_Ukraini_ak_ob'ektnaukovogovivcenna
6. Калантай С. Українське кіно в умовах війни: особливості та виклики. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2024. № 35. С. 153 – 158. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/318097>
7. Котляр, С., & Кузьменко, Я. Кіно та серіальна продукція як результат співпраці режисера та продюсера. *Вісник Київського національного університету культури і*

- мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, 2023. Том 6(2), С. 177–185. <https://audiovisual-art.knukim.edu.ua/article/view/289286>
8. Курбанов Г. Манга і аніме в творчості Хаяо Міядзакі. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2024. № 34. С. 166–173. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/305211>
9. Марченко І. Формат і медіум у цифрову епоху: трансформації аудіовізуального мистецтва. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2025. № 36. С. 190 – 198. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/332824>
10. Оніщенко О. «Афект – афективний поворот»: заключний етап трансформації «постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм». *Науковий вісник Київського національного університету театру і кіно імені І. К. Карпенка-Карого*. 2024. № 34. С. 208–214. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/305216>
11. Печеранський, І. До питання становлення та розвитку анімаційної індустрії у ХХ — на початку ХХІ століття. *Культура України*, 2023, №79. С. 37–45. <https://ku-khsac.in.ua/article/view/276312>
12. Печеранський І., Губернатор О. Нові наративи, імерсійні та інтерактивні художні практики в відеоарті та аудіовізуальній культурі епохи постмодерну. *Вісник КНУКиМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2024. № 50. С. 67–73. <https://arts-series-knukim.pp.ua/article/view/306795>
13. Подосян А. Сценарій як структурний компонент творчої роботи режисера в сучасному кінематографі. *Діалог: медіа-студії*. 2023. Вип. 29. С. 125–136. <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/252bc9d4-4aaf-4250-98f1-68eaa01c5766/content>
14. Погасій С. Національна специфіка українського авторського кіно. *Культурологічний альманах*, 2024 Т. 1, С. 355–365. <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/357>
15. Погребняк Г. «Засоби образотворчого мистецтва в культурі екранної режисури». *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2024. № 2. С. 100 – 107. <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/308358>
16. Погребняк Г. Режисерські моделі авторського кіно в сучасному фестивальному просторі (частина 2): Фестивальний формат фільмів українських режисерів-авторів. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2022. № 30. С. 29 -36. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/259496>
17. Степаненко, К., Левченко, О., & Ляміна, М. Анімація в аудіовізуальному мистецтві: соціокультурні аспекти. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*, 2024 Том 7(2), С. 261–274.
18. Цьона А.-Г. «Режисерські способи характеристики акторського ансамблю у фільмах Пола Томаса Андерсона». *Науковий вісник КНУТКиТ ім. І. К. Карпенка-Карого*. 2024. № 34. С. 189 – 198. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/305215>

19. Чміль, Г., & Буряк, Є. Людина та природа у документальному кінематографі. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*, 2022. Том 5(1), С. 46–53. <https://audiovisual-art.knukim.edu.ua/article/view/257175>
20. Шевченко Д. Епоха постмодернізму в контексті метанаративних установок. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал*. 2022. № 4. С. 136–141. <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/269404>
21. Ширман, Р., & Мусевич, Б. Режисерське спостереження як фокусування достовірності сприйняття реальних подій в сучасному документальному кіно. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*, 2024, Том 7(2), С. 288–299. <https://audiovisual-art.knukim.edu.ua/article/view/319009>
22. Янчук О. С. Особливості української кінодраматургії початку ХХІ століття. *Культурологічна думка*. 2025. Т. 27, № 1. С. 127–135. <https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/1009>

Додаткова:

1. Воглер К. Подорож письменника. Міфологічна структура для письменників / пер. з англ. Я. Машико. Київ : ArtHuss, 2023. 528 с.
2. Вайт Е. Дванадцять життів Альфреда Гічкока. Київ : Лабораторія, 2022.
3. Гастінгс Р., Меєр Е. Netflix і культура інновацій: досвід вдалого переосмислення корпоративної культури / пер. з англ. В. Галичини. Харків : Vivat, 2024. 352 с.
4. Ельберс А. Блокбастери. Як ризикувати і створювати світові хіти / пер. з англ. Н. Палій. Київ : Книголав, 2024. 320 с.
5. Кац С. Д. Кадр за кадром. Візуалізація від концепту до екрана. Київ : ArtHuss, 2024. 400 с.
6. Лукіч А. Мої думки про кіно. Як перекласти життя на сценарій. Київ : Stretovych, 2024. 344 с.
7. Миславський В. Західний кінематограф: концептуально-термінологічний словник. Харків : Точка, 2024.
8. Маккі Р. Оповідь. Київ : Арк-Юей, 2021. 520 с.
9. Нейпір С. Дивовижний світ Хаяо Міядзакі. Життя у мистецтві / пер. з англ. М. Оліярника. Київ : Book Chef, 2023. 320 с.
10. Снайдер Б. Врятуйте кицьку: як блискавично писати живучі тексти. Харків : Vivat, 2021. 240 с.
11. Brody R. Everything is Cinema. The Working Life of Jean-Luc Godard. London : Faber and Faber, 2020. 720 p.

Інформаційні ресурси

1. IMDb: міжнародна база даних кіно, телебачення та серіалів. URL: <https://www.imdb.com>

2. КіноКоло: український кінопортал – новини, рецензії, аналітика. URL: <https://kinokolo.ua>
3. Науковий вісник КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого. URL: <http://nv.knutkt.edu.ua>
4. British Film Institute (BFI): дослідження, архіви, журнал Sight and Sound. URL: <https://www.bfi.org.uk>